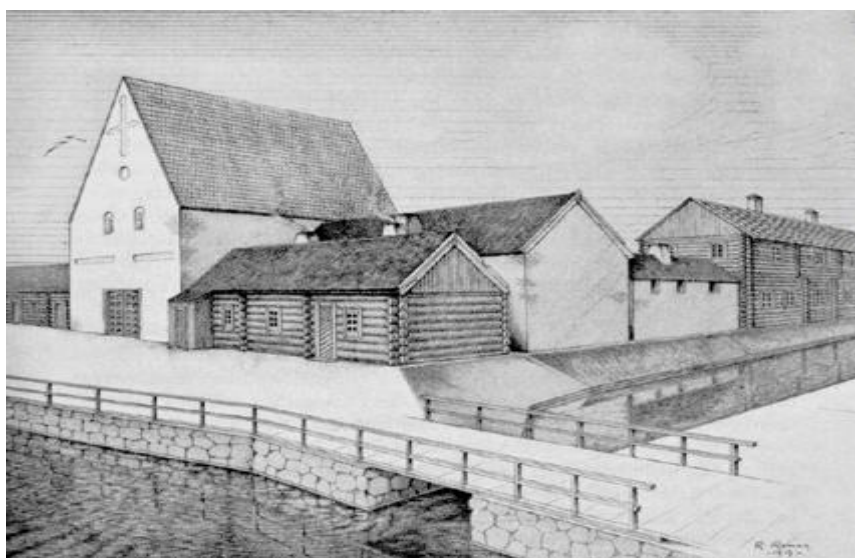

*Medicinhistoriska
Sällskapet Westmannia*

Årsredovisning
År 2025

VERKSAMHETSBERÄTTELSE ÅR 2025 FÖR MEDICINHISTORISKA SÄLLSKAPET WESTMANNIA

Styrelsen för Medicinhistoriska Sällskapet Westmannia avger härmed följande berättelse för verksamhetsåret 2025

Sällskapet hade 157 betalande medlemmar, varav 2 föreningar den 31 december 2025. Motsvarande antal år 2024 var 170 totalt, varav 2 föreningar/organisationer/företag.

Hedersmedlemmar är Stefan Oszák Bengtsson, Ann-Britt Pierre och Kerstin Rännar.

Medlemsavgiften var under året 150 SEK för enskild medlem, 200 SEK för familj och 300 SEK för föreningar/organisationer.

Styrelsen har haft fem protokollförda ordinarie sammanträden samt ett konstituerande sammanträde. Årsmötet ägde rum den 19 februari 2025 i Silvergruvan, Regionhuset i Västerås.

Styrelse

Styrelsen har efter årsmötet 19 februari 2025 haft följande sammansättning

Olof Wennhall	Ordförande		
Lars Eriksson	Vice ordförande	Ewa Göransson	Ledamot
Birgitta Hilding	Sekreterare	Håkan Falknäs (t o m juli-25)	Ledamot
Hjördis Häll	Kassör	Eileen Bentley Wennhall	Ledamot
Margarethe Bylander	Museiansvarig		

Adjungerade

Eva Mebius
Anne Sjöblom
AnneChristine Ahl

Arbetsgrupper

Sällskapetets fem arbetsgrupper har efter årsmötet haft följande sammansättningar

Arbetsgrupp för Vårdmuseet

Margarethe Bylander Sammanställande
Glenn Kvarnryd
Birgitta Hilding
Lars Eriksson
Eileen Bentley Wennhall
Ewa Göransson
AnneChristine Ahl
Ulla-Britt Blomqvist
Lena Höök
Inger Wallenbert
Håkan Falknäs
Bo Simonsson

Eva Mebius
Mats Lannsjö
Inger Lethagen
Maud Tillgren
Birgitta Törnkvist
Carina Westberg

Salas medicinhistoriska arbetsgrupp

Lars Eriksson Kontaktperson

Ansvarig för Medlemsbladet

Margarethe Bylander

Web-ansvarig

Håkan Falknäs (t o m juli)
Thomas Bentley Wennhall (fr o m aug)

Lars Eriksson: Facebook
Brita Bentley Wennhall: Instagram

Revisorer

Peter Nicolaides Sammanställande
Solveig Wilén
Suppleant: Eva Mebius

Arbetsgruppen för medicinhistoriska föreläsningar

Olof Wennhall Kontaktperson

Arbetsgruppen för medicinhistorisk dokumentation

AnneChristine Ahl Kontaktperson
Ulla-Britt Blomqvist
Mona Holmgren

Arbetsgruppen för marknadsföring och medlemsvärvning

Lars Eriksson Kontaktperson
Eileen Bentley Wennhall

Utflyktsansvarig

Eileen Bentley Wennhall

Personuppgiftsansvarig enligt GDPR är styrelsen i sin helhet

Kontaktperson: Hjördis Häll

Valberedning

Sven-Erik Henriksson Sammanställande
Glenn Kvarnryd

Verksamhet

Inledning – inriktning

Verksamheten under år 2025 har utgått ifrån ändamålsparagrafen i stadgarna samt från årsmötets beslut 2024 om verksamhetens inriktning.

Verksamheten redovisas, i likhet med tidigare år, inte enbart som enskild företeelse under år 2025 utan i relevanta delar även i förhållande till tidigare och kommande år då detta anses ha betydelse.

Den huvudsakliga verksamheten redovisas under respektive arbetsgrupp.

Styrelsen

Det är styrelsens ambition att den verksamhet som bedrivs inom Sällskapet skall ske inom arbetsgrupper. Styrelsens roll är som övergripande organ för styrning och samordning. Detta sker genom utarbetande av verksamhetsplan och budget och kontrolleras genom regelbunden information om arbetsgruppernas verksamhet och ekonomi. Löpande har styrelsen även möjlighet att korrigera verksamheten om så skulle anses nödvändigt. Verksamhetsinriktningen fastställs av årsmötet och utgör därmed den förankring som är nödvändig i ett demokratiperspektiv.

Samarbete med Region Västmanland

Sällskapet har allt sedan starten haft ett mycket gott samarbete med Landstinget/Regionen. Under året har Regionen bidragit med stöd till Sällskapet i form av kostnader för porto, kopiering och ställt lokaler till förfogande för utställnings- och förrådsyta samt för möten och föreläsningar. För föreläsningar mm har vi också haft ett mycket gott samarbete med Västmanlands Läns Museum.

Grunddokument: Under år 2011 tecknade Sällskapet två avtal med Landstinget Västmanland. Dessa båda avtal reglerar hyresförhållande mellan Sällskapet och Landstinget/Regionen avseende lokaler i nuvarande Regionhuset (Gamla Centrallasarettet) respektive dispositionsrätt avseende Regionens föremålssamlingar.

Lokalerna är belägna i västra flygeln i 1928-års lasarett, nuvarande Regionhuset och omfattar en total lokalyta om 341 m². Lokalerna fördelar sig på tre större rum, två något mindre rum, tre små förråd samt en stor korridor. Därtill kommer toalettutrymme. Lokalerna är belägna i markplan och har fönster åt båda sidor. En av de mest betydande fördelarna är att lokalerna i princip har egen ingång från markplan. Det är således lätt att ta sig in även för funktionsnedsatta. Det är även utomordentligt bra att lokalerna vetter mot lasarettets entrésida och parkeringar.

Hyresavtalet reglerar Sällskapets förhållande till hyresvärden vad rör värme och varmvatten, ventilation, el, städning, sophämtning, sandning och snöröjning vid entrén, lokalunderhåll, yttre och inre låsanordningar, skyltar, fönster och dörrar. Därtill kommer att hyresvärden ansvarar för att lokalerna uppfyller myndighetskrav. Det senare kan till exempel avse krav från brandmyndighet och Boverket. Sällskapet hyr lokalerna för 1 krona/år!

Gällande disposition av Regionens föremålssamlingar kan konstateras att det finns tre samlingar av större format. Dels Sällskapet egen samling om några hundratal föremål och dokument, dels Regionens två samlingar med föremål från de tidigare utställningarna Sot och Bot och Sjukvårdsmuseet. Dessa två samlingar innehåller en stor mängd föremål som Sällskapet nu disponerar genom det andra avtalet. Detta avtal infattar även att Regionen svarar för transporter av föremål till och från Vårdmuseet och till övriga platser där vi kommer att ha utställningsverksamhet.

Ekonomiskt stöd

Ett föreningsbidrag har erhållits av Västerås stad och Region Västmanland har subventionerat våra kostnader för museilokalen som nämnts ovan. Vi har också fått ett generöst bidrag från Västerås Borgerliga Pensionsförening till försök med efterlängtd, men hittills svårlöst transkription av föreläsningar.

Hemsidan

Vi arbetar kontinuerligt med hemsidan och finns också på Facebook och Instagram, Vårdmuseet även på Regionens Intranät.

Utflykter

Utflykten 2025 gick 7 maj till Läns museet Karlsg 2 där vi fick en mycket uppskattad särskild guidning/föreläsning av museipedagog Erik Berggren om Aseas framväxt med företagsmedicinskt perspektiv.

Arbetsgruppen för Vårdmuséet

Skapandet av museets innehåll är ett arbete som kommer att pågå under många år. Museets framtida verksamhet och utformning planeras fortlöpande, ett omfattande och krävande arbete.

Genomförda aktiviteter

Arbetsgruppen har haft ett stort antal arbetsmöten och även deltagit i Regionens **Kunskapsdagen**.

Museet har haft öppet hus och ett antal inbokade visningar. Arbetet med att utveckla museet fortsätter oförtrutet. Föremål med information har utlånats till Polismuseet i Sala och Regionhuset Ingång 4. Med utlån med mera har Glenn Kvarnryd och Lars Eriksson deltagit i Ambulanskonferens i Västerås, mer om detta nedan under **Externa kontakter**.

Under tiden för vandringsutställningen Inlåst & Utanföör var övriga ordinarie delar av museet stängt.

Inlåst & Utanföör

Denna gedigna tankeväckande vandringsutställning om vår syn på intellektuell funktionsnedsättning som producerats av Myndigheten för delaktighet och Östergötlands Museum öppnades under solenna former av Landshövdingen efter tal av Myndighetens Generaldirektör, Regionstyrelsens ordförande och RBU:s ordförande 7/1. Utställningen visades sedan under 10 veckor och rönste stor och berättigad uppmärksamhet.

Arbetsgruppen för medicinhistorisk dokumentation

Genomförda aktiviteter

Under 2025 har en arbetsgrupp bildats som arbetat med att genom intervjuer dokumentera olika personers erfarenheter av vård, både utifrån dennes yrkeserfarenheter och i förekommande fall utifrån dennes vårdupplevelser. Syftet är att bevara kunskaper och erfarenheter till framtiden.

Intervjuerna bildar en kunskapsbas som kan användas för att öka kunskapen om den medicinhistoriska utvecklingen i vid mening.

Arbetsgruppen har tagit fram intervju-mall för semistrukturerade intervjuer och underlag för medgivande till publicering av intervju och bild.

Intervjuerna har publicerats på Medicinhistoriska Sällskapet Westmannias hemsida, här kan man bland annat ta del av:

- reflektioner av ett yrkesliv fyllt av utveckling och förändring av sjukvården,
- upplevelser av egen TBC-vård och arbete på Sanatoriet och karriären som läkarsekreterare,
- företagssjuksköterskans vardag under åren 1986–1999,
- kommunala äldreården från Ädelreformen fram till 2020-talet

<https://www.msw.org.se/historik/intervjuer/>

Vi välkomnar alla medlemmar och andra som vill dela med sig av erfarenheter som beskriver den medicinhistoriska utvecklingen.

Externa kontakter med andra medicinhistoriska sammanhang

Vårdmuseet är sedan tidigare medlem i Arbetlivsmuseernas Samarbetsråd (ArbetSam) och i Nätverket för medicinhistoriska museer i Sverige. Under 2025 har vi också deltagit i Riksantikvarieämbetets forum för digitaliserat kulturarv (Digkult) som detta år anordnades i Västerås.

Nordisk Medicinhistorisk Kongress i Lund 23-25 april gav tillfälle till stort utbyte av kontakter och kunskap. Ordförande deltog privat (utan kostnad för Sällskapet).

Nätverksträffen för medicinhistoriska museer i Sverige hölls 15 november, detta år på det fina veterinärhistoriska museet i Skara, Sveriges enda. Ordförande, Margarethe Bylander och Glenn Kvarnryd deltog. Som alltid mycket givande och värdefullt med utbyte av erfarenheter mellan landets medicinhistoriskt aktiva.

14-16 november anordnades **Digikult** i Västerås. Genom att vi anslutit oss i år fick vi kostnadsfritt delta på nätet. Flera intressanta föredrag erbjöd värdefulla synpunkter att ta vara på i vår verksamhet.

2025 var ambulanssjukvården Västmanland värd för den årligt återkommande nationella ambulanskongressen **FLISA** (Föreningen för Ledningsansvariga Inom Svensk Ambulanssjukvård) med 300 deltagare. Föreläsare inom ambulanssjukvård och pre-hospitalt omhändertagande presenterade de senaste rönen inom det allt mer avancerade pre-hospitala området. Vårdmuseets ambulansutställning hade många nyfikna besökare som tog del av ambulansverksamhetens utveckling från det tidiga 1900-talet och framåt. Vi informerade om MSW och Vårdmuseet och delade även ut vår informationsbroschyr.

Arbetsgruppen för medicinhistoriska föreläsningar

Genomförda aktiviteter

Vårens föreläsningar:

- 22/1 : Inlåst och Utanfö- Ulla Perman & Brita Thörnell (MFD): Funktionshinderspolitiken
-Clara Mäkitalo: Mentalsjukhusens historia
- 19/2 Glenn Andersson: Salaligan
- 29/4 Håkan Falknäs: Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS).

Höstens föreläsningar:

- 10/9 Clara Mäkitalo: Mentalsjukhusens mörka arv 1
- 18/10 Clara Mäkitalo: Mentalsjukhusens mörka arv 2
- 26/10 Anders Nydahl: Lustgasens historia
- 23/11 Anna Edefelt och Gitte Johansson: Blodgivningens historia.

Ekonomi

Se bokslut med resultat- och balansräkning.
Styrelsen föreslår årsmötet att överföra tillgångar och skulder i ny räkning.

MEDICINHISTORISKA SÄLLSKAPET WESTMANNIA										
Org nr 817 606 - 8446										
ÅRSBOKSLUT 2025-01-01 - 2025-12-31										
BALANSRÄKNING										
TILLGÅNGAR								2025	2024	
Lager kontorsmaterial								5 000	5 000	
Lager informationsbroschyr								2 000	2 000	
Lager skrifter								18 164	18 164	
Kundfordringar								300	0	
Plusgiro								106 844	57 381	
Bankkonto, fast ränta								101 486	100 000	
Inventarier, värdeskåp								39 000	45 500	
SUMMA TILLGÅNGAR								272 794	228 045	
EGET KAPITAL och SKULDER										
Balanserat Eget Kapital								227 495	230 008	
Årets resultat								43 049	-2 513	
Summa Eget Kapital								270 544	227 495	
Kortfristiga skulder										
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter								2 250	550	
Summa Kortfristiga skulder								2 250	550	
SUMMA EGET KAPITAL och SKULDER								272 794	228 045	

ÅRSBOKSLUT 2025-01-01 - 2025-12-31							
RESULTATRÄKNING							
				2025-01-01	2024-01-01		
INTÄKTER				2025-12-31	2024-12-31		
Medlemsavgifter				21 850	23 725		
Intäkter museet, entreavgifter				10 010	6 600		
Bidrag Västerås stad				10 000	9 800		
Bidrag Region Västmanland, porto,kopiering, lokalhyra				12 000	12 000		
Gåva Västerås Borgeliga Pensionsförening				30 000	0		
Anmälningsavgifter årsmöte				0	2 900		
Summa Verksamhetsintäkter				83 860	52 125		
KOSTNADER							
Administrationskostnader,kontorsmtrl, hemsida, lokalhyra				-15 238	-15 537		
Förbrukningsinventarier				-5 956	-17 131		
Möteskostnader inkl årsmöte				-5 468	-5 274		
Vårutflykt				-1 403	0		
Reseersättning, skattefri				-2 368	-3 870		
Plusgirokostnader				-961	-968		
Medlemsavgift				-1 050	950		
Utbildning, tågbiljett, hotell				-3 986	-3 901		
Övriga kostnader				-1 475	-2 468		
Summa Verksamhetskostnader				-37 305	-50 099		
Rörelseresultat före avskrivningar och finansiella intäkter				46 555	2 076		
Avskrivning värdeskåp				-6 500	-6 500		
Ränteintäkter				2 994	1 961		
Årets resultat				43 049	-2 513		

Epilog

Vandringsutställningen Inlåst och Utanför gav oss mycket, men var också en stor ansträngning för våra trots allt rätt få aktiva! Återväxten är ett ständigt bekymmer som vi delar med de flesta föreningar. Vi gläder oss åt att intervjudokumentationen återupptagits detta år och ser fram mot att snart kunna ge fler möjlighet att via vår hemsida ta del av de värdefulla intervjuerna, möjligen småningom även föreläsningarna. Genom att flytta föreläsningslokal till Läns museet har vi lyckats få fler åhörare. Clara Mäkitalos föreläsningar har varit formidabla succéer. Vårdmuseet når också många, men vore värt ännu fler besökare!

Västerås i februari 2026

Olof Wennhall
Ordförande

Lars Eriksson
Vice ordförande

Hjördis Häll
Kassör

Birgitta Hilding
Sekreterare

Margarethe Bylander
Museiansvarig

Ewa Göransson
Ledamot

Eileen Bentley Wennhall
Utflyktsansvarig